

»No, eno lobanjo boste že našli kje v berlinskem muzeju.« Nato so prejeli nemški znanstveniki nalog, poiskati lobanjo Makaue v berlinskih muzejih. Tri lobanje so odposlali iz Berlina v London, kjer so se odločili za lobanjo štev. 2 in jo odposlali v Afriko.

Zvoneča nogometna žoga. Usmiljeni angleški športniki so se trudili zadnja leta, da bi omogočili najbolj razširjeni šport nogometa tudi med slepci. Dolgo so se trudili, kako bi rešili uganko, da bi žoge ne bilo samo videti, ampak jo tudi slišati. Angleškemu narodnemu zavodu za slepce se je posrečilo, da je izgotovil žogo, ki odgovarja zaželenim zahtevam. V nogometno žogo so spravili celo vrsto zvončkov, ki zazvonijo, ko pade žoga na tla in se lahko zapodijo za njo tudi slepi.

Šestleten možakar. Šolske oblasti v Toledu v Zedinjenih državah si ubijajo glavo, kam naj spravijo šestletnega dečka Kehr, ki so ga starši pripeljali v šolo. Ta deček ni namreč po svoji zunanosti nikak deček več, marveč pravi mož. Ima brke, redno se brije, govori z globokim glasom in se sploh obnaša kot odrasel mož. Pri tem pa je visok samo tri čevlje in 5 palcev. Dalje kadí tudi cigare in ima razum razvit, kakor odrasel človek.

Grozdje naj segnije, da se doseže večja cena. »Amerikanski Slovenec« piše: »Koliko tisočev je danes lačnih otrok, ki hodijo po cesti mimo stojnic, s katerih se jim smejlja nasproti sočno grozdje, katerega bi se z užitek poslužili, ako bi imeli sredstva, da bi si ga nabavili. Dočim pa ti ubožci ne zmorejo grozdja niti za najpotrebnejšo prehrano, je istočasno tam v Kaliforniji določeno, da bo 300.000 ton grozdja segnalo na trtah. Tako so sklenili pridelovalci sami, in sicer zato, da bodo lahko ostali pridelek prodali za višjo ceno. Zvezni poljedelski oblasti je bil ta sklep predložen in tudi ona ga je odobrila in sicer z razlogom, da bi se pri grozdju napravila izguba, če bi se ves pridelek dal na trg. Tak je torej položaj. Na eni strani lačno prebivalstvo, na drugi strani pa uničevanje zemeljskih produktov. Kaj je bolj vnebovpijosega, kakor to! In ako gremo zlu do korenine, najdemo, da je tega položaja prohibicija — prepoved prodaje alkoholnih pijač — edini krivec. Ako bi bilo dovoljeno, izdelovati lahka vina in jih prodajati, bi se lahko ves preveč uporabil v ta namen in bi ga ne bilo treba uničevati. Poleg tega bi se omejilo pitje močnega žganja in strupenega fuzla. Mastna korita bi izgubili tisoči in tisoči prohibicijskih nastavljenec. In ti gospodje vladajo deželo; treba bo temeljitega čiščenja, predno bodo prišle razmere v red.

Solze so strupene. Angleški učenjak Fleming je ugotovil, da so solze strupene. Seveda niso strupene tako, da bi se izplačalo solze zbirati za zastrupljenje raznih sovražnikov, tekmecev ali tašč, temveč so solze strup samo le za one male organizme, za bakterije, ki razdevajo človeško telo. Kakšne solze je učenjak nabral, tega ne pove; on pove le, da je solzno tekočino poln

na neko kulturo bakterij in že po preteku ene minute se je pokazal učinek na kulturi. Kamor je namreč prodrla solzna tekočina, tam so poginile vse bakterije, kakor da bi jih uničil strupen plin. Strup v solzah je za bacile tako hud, da ga lahko 40.000krat razredčimo, pa še vedno učinkuje na bacile. Kakšne so te solze, ali od moških ali od žensk, tega učenjak tudi ni povedal. Pa bi vendar bilo zanimivo, to izvedeti.

Četrto največje mesto na svetu je Šanghaj na Kitajskem, ki šteje sedaj 2.927.858 prebivalcev. Pred Šanghajem še pridejo: London, Newyork in Berlin, med tem ko sta Paris in Čikago glede števila prebivalstva s Šanghajem enaka.

Opozorilo, da prodaja radi prezidave zimsko blago za lastno in vse drugo za znižano ceno Anton Macun, Maribor, Gosposka ulica 10. 1266

Pri pokvarjenem želodcu, plinih v črevesu, slabem okusu v ustih, čelnem glavobolu, mrzlici, zapeki, bljuvanju ali driski, učinkuje že kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice sigurno, naglo in prijetno. Znameniti zdravniki za želodec izpričujejo, da se izkaže v uporabi »Franz Josefove« vode kot prava blagodat za po jedi in pijači preobložena prebavila. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Gospa, ne sodite po trenutnem učinku. — Navidezen uspeh ne pomeni nič, tudi pri pranju ne. Pravilno se pere samo z milom in to osobito s pravim terpentinovim milom **Gazela.**

Nov vozni red

veljaven od 5. oktobra 1930, obsega tudi zimski vozni red avtobusnih prog. — Cena 2 Din (po pošti 2.50 Din, denar poslati naprej). — Trgovci popust. — Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Hlastanje po rekordih.

Pred nekaj dnevi se je proslavil nek Zagrebčan s svetovnim rekordom na ta način, da je igral 100 ur neprestano na hrvaškem narodnem inštrumentu: tamburici. Mladenič, ki je postal deležen te rekordne slave, je po poklicu brivec, ki že igrajo od nekdanje glade godbe važno ter veliko ulogo. Najnovejša rekordna godba je bila spremljana in nadzorovana od množice radovednežev in ko je bila zmagovito končana, je bilo to dejstvo veliko bolj globoko občuteno nego zadnja največja nesreča angleškega zrakoplova R 101 na Francoskem, ki se je zgodila baš med stournim brundanjem po tamburici.

Hlastanje za rekordi je nekaj značilnega za današnjo dobo. Iz športnih bojov je prešel lov za rekordi kmašu na tehniko, kar je zelo hvalevredno. Šport je kljub temu, da polagajo v naših časih nanj preveč vrednosti, ven-

Krasne kodre

neomejeno trajne pri vlažnem zraku ali potanju dosežejo dame in gospodje brez škarij kodrala s Hela-Kodralom. Tudi najtepsi bu-bikopf se polepša s Helo, ker je nepotrebna vsaka ondulacija. Velik prihranek na času in denarju, pospešuje rast las. Vaša podoba Vas

bo iznenadila. Takoj po uporabi obilo onduliranih kodrov krasne frizure. Mnogo zahvalnic. Posebno gledališke umetnice so polne hvale. Cena 12 Din, 3 steklenice 25 Din, 6 steklenic 40 Din. — Dr. Nic. Kemeny, Košice H., poštni predal 12/228, Čehoslovaško. 1294

dar le nekaj dobrega in rekordov v tehniko so izraz hrepenenja po izpopolnitvi stroja.

Rekordi pa se niso ugnezdili le na koristnih poljih, ampak so daleč prekoračili svoj prvotni delokrog. Rekord ni plesi, pri katerih odnašajo ponorele konkurente v omedlevici iz dvoran, so ameriška posebnost. Za klavirskega igralca v barih je nastavljen le oni, ki že ima za seboj najmanj po en rekord. Hrvaškemu junaku na tamburici ne moremo nič očitati. On se lahko po vsej pravici sklicuje na veliko manj duhovite vzglede in celo na to, da je bil dosežen v Ameriki rekord na ta način, da sta dva in za njima še več sedeli po cele dneve neprestano na veji drevesa in drugi so jih opazovali, se jim čudili in jih slavili s tal. Ako človek čita o rekordnem čepenju na drevesu, se mu urine nehote misel, če niso bili ti amerikanski rekordniki opičji potomci.

Na vsezadnje pa je res že vseeno, s kakim rekordom se kdo proslavi. Kaj nas briga, ako ne zna kedo časa drugače rabiti, kakor da brenka 100 ur neprenehoma po tamburici, ali da čepi po več dni na veji drevesa. Če se je pa oprijelo hlastanje za rekordi že vseh polj, je upravičeno vprašanje, zakaj se še nj rodila nobenemu misel, da bi se bil kedo proslavil z rekordom na ta način, da bi bil 100 ur zapored dober; bil 100 ur darežljiv; da bi imel 100 ur smisel za ljubezen in ne za — sovraštvo; 100 ur o drugih le dobro misliti in govoriti . . .

O, bila bi še cela vrsta takih res dobrih in obče koristnih rekordov, katere bi bilo mogoče izvojevati in jih doseči tekom 100 ur.

Na vsak način je pa bolj enostavno 100 ur slabo brenkati po tamburici in po opičje sedeti na drevesu in najbrž ta nič vredni rekord tudi več nese v denarnem oziru!

*

Še danes živeči zmaj.

Med vsemi narodi so se ohranile pravljice in predstave o orjaških kuščarjih, ki so živeli pred mnogimi stoletji na naši zemlji in katerim pravimo: zmaji ali lintverji. Še živeče ostanke teh pradavnih zmajev so odkrili pred nedavnim časom na otoku Komodo.

Vzhodno od obeh velikih indijskih otokov Sumatra in Java je otok Komodo, katerega obiskujejo le iskalci

biserov, ki so vedno pripovedovali, da živi in se podi po otoku strašna zverjad. Na pripovedovanje teh iskalcev biserov je poslal pred svetovno vojno naravoslovni muzej Buitenberg na Javi na Komodo ekspedicijo, ki je ujela velikega kuščarja in ga izročila muzeju. Izbruh svetovne vojne je prekrižal nadaljna raziskovanja.

Po sklepu svetovnega miru so se začeli zanimati za zmaje na otoku Amerikanci. Amerikanec Douglas Burde je prejel od ameriškega muzeja nalog, naj razvozlja zadevo groznih pošasti, ki se podijo po že omenjenem otoku. Burden se je posrečilo, da je ujel 14 praviljnih zmajev in od teh 3 žive z vabo, ki so sedaj v Newyorku ter 1 v Amsterdamu. Amerikanski raziskovalec je dognal, da biva na otoku le 40 kaznjencev iz sosednega otoka Soembawa. Zmaji so 3 m dolgi kuščarji, ki se preživljajo z mesom in so zadnji ostanki lintverjev, ki so živeli v davnih dobah na zemlji. Še v kameni dobi so bili v Avstraliji zmaji, ki so bili dolgi 12 m in so tehtali 30 centov.

Še danes na otoku Komodo ohranjeni zmaji prebivajo po podzemeljskih votlinah in skriti med drevjem ter koreninami. Iz skrbno izbranih skrivališč jih izvabita le solnce ter glad. — Amerikanec Burden je videl na lastne oči, kako je požrl kuščarski orjak z enim ugrizom četrtno žive divje svinje. Burden pripoveduje dalje, kako dolgo se je trudil, predno se mu je posrečilo, da je lahko enkrat opazoval lintverja, ki ima izredno oster vid, kako se je podal iz skrivališča na lov. Raziskovalec trdi, da je bil pogled na to izredno prikazen v ostudno zelenkastih barvah in vedno z na dolgo iztegnjenim jezikom grozen. Zver se je kretala z izredno naglico med visoko travo in stikala za plenom. Ko so divje svinje zaslutile lintversko nevarnost, so se podale v celih krdelih v najbolj nagli pobeg. Ko je tekla pošast mimo Burdena, se je prestrašila človeške prikazni in izginila z bliskovito naglico in se je trudil zastoj cele ure in ni odkril, kam bi se bila pogreznila na s travo porašeni ravnini.

Burdenov opis nam je dokaz, da ima strah pred človekom vsaka zver — še lintver!

*

● Lepotičenju.

Tudi v starodavnih časih, že celo pred 2000 leti, je kazal ženski svet vsestranske skrbi glede lepoticenja in že tudi tedaj je stala izpolnitev raznih modnih želj velike denarne svote. Že v dobi pred Kristusom so se ženske zavedale prav dobro, da je lepota moč in da je lahko lepoti pomagati z umetnimi sredstvi. V taistih časih se je šopirila velika razsipnost glede mode in negovanja ženskega telesa.

Egipčanska kraljica Kleopatra

je veljala za znamenito krasotico in je tudi znala svojo lepoto izrabiti. Ko je pričakovala rimskega mogočnjaka Julija Cezarja, je dolgo premišljevala, v kakih obleki bi se mu pokazala, da

bo prodrla njena lepota do popolne veljave. Po dolgotrajnem tuhtanju se jej je rodila ta zamisel: Stopila bo pred Cezarja v obleki iz kačjih kož. Odposlala je 600 sužnjev na lov nad kače. 200 teh lovcev je umrlo radi kačjih pikov, a Kleopatrina obleka je le bila iz kačjih kož. Obleka je postala svetovna znamenitost. Bila je to v celih zgo, dovini najdražja obleka, ki ni stala le ogromne denarne svote, ampak še tudi 200 človeških življenj.

Pa tudi lišpanje obraza in telesa

z vse mogočimi barvami, mažami ter dišavami je bilo tedaj na dnevnem redu.

Za časa rimskega cesarja Nerona so si polagale imenitne Rimljanke na obraz sredstvo, ki je bilo pripravljeno iz oslovskega mleka in testa. Cesarica Popeja, Neronova žena, je ta način lepoticenja iznašla in ga tudi sama uporabljala. Recept za to sredstvo se je glasil: Dobro zmleta ječmenova moka, jajčji rumenjaki, fino zdrobljeni jele-nov rog in vse to je bilo še pomešano s koreninami od narcis, medom in oslovskim mlekom. Na ta način pridobljeno mažo je rabil ženski svet kot mažo za obraz preko noči. Maža se je v noči posušila in je postala po opisu zgodovinarja Plinija podobna malti iz mavca.

Modne dame v starih časih niso imele nič kaj prijetnega življenja, morale so se izpostavljati raznovrstnemu trpinčenju, da je odsevala z njih lepota. Ako se je prebudila zjutraj hišna gospa, jej je morala najprej sužnja sklepati z obraza belo malto. Ko je bila ta odstranjena, jej je umila druga sužnja obraz z mlekom od oslice. Nato je prišla na vrsto še ena maža in za to ponovno oslovsko mleko.

Ko je bilo vse to končano, je sledilo barvanje obraza. Tudi ta posel ni bil kar tako enostaven ter lahek. Sužnja je morala barvo zmešati s slino in jo na ta način zmehčati. Barvanje obraza je trajalo navadno dobre tri ure. Za tem je sledilo barvanje oči. Niso si tedaj ženske barvale le obrvi, ampak tudi trepalnice. Za barvanje oči so rabile Rimljanke mažo, ki je bila napravljena iz grozdnega soka, balzama, mire in amonija, in je bila seveda zelo draga.

Opisanemu lepoticenju

se je morala vsaka modna dama podvreči vsak dan. Tudi ubogi možje niso bili v starih časih nič kaj na dobrem. Morali so seči globoko v žep, da so nakupili ljubim ženam ter hčerkam vse potrebne lepoticne maže ter barve. V Siriji v Mali Aziji so izdelovali tedaj mažo, ki je vsebovala: grozdni sok, olje, balzam, miro ter amonij in je stala v Rimu ena škatlica 4000 dinarjev. Tudi druge parfumarije so bile izredno drage.

Frizura je igrala

pri ženskem spolu važno ulogo. Friziranje dame je trajalo precej ur in je bilo prava umetnost. Glavni pogoj frizure je bil: lase prepojititi z oljem in jih napraviti dišeče. Ker je pa olje v veli-

ki vročini naglo izpuhtelo, je bilo tozadevno v navadi prav posebno postopanje. Iz strnjene olja ter loja so napravili stožec, ki je bil ravno tako visok kakor glava. Na znotraj so ga pomazali z dišečo mažo ter oljem, ga posadili na glavo, ga pritrdili, da ni mogel pasti z glave še pri tako močnem gibanju. To je bila krona celega dolgotrajnega lišpanja. Baš opisano frizuro so smele nositi le najbolj imenitne gospe.

*

Široko odprto oko.

Pred nekaj dnevi je umrl v Newyorku Allan Pinkerton, vodja detektivske agenture. Smisel za policijske zadeve je bila dedščina rodbine Pinkerton in je bil posebno izražen v umrlem, ki je spominjal tozadevno na svojega pradedca, ki je bil ustanovitelj agenture, ki zaposluje danes 20.000 tajnih policistov.

Praded Allan Pinkerton, ki je bil obče znan pod imenom »Grand Old Allan«, je pribežal leta 1842 kot politični begunec iz Šotlandske preko Kanade v ameriške Združene države. Prirojeni mu policijski talent je odkril, ko je zasledoval sled težkega zločinca. Ustanovil je nato pod svojim imenom v Čikagi detektivsko agenturo in je postal splošno znan, ko je razkrinkal zelo razširjeno družbo ponarejevalcev bankovcev. Velike zasluge si je pridobil z nadzorstvom nad potniškimi vlakci. Najbolj je zaslovel, ko je razkril zaroto proti pravkar izvoljenemu pred sedniku Združenih držav Abrahamu Lincolnu leta 1860.

Po njegovi smrti je prevzel detektivsko tvrdko njegov sin William Allan, katerega je prekrstila javnost v »Big Billa«. Imenovani in njegov brat Robert sta bila od očeta s posebno pazljivostjo vzgojena za poklic tajnih policistov. Pod vodstvom »Big Billa« si je pridobila agentura mednarodni sloves in se je razširila na Newyork ter na Filadelfijo. Ne samo v Združenih državah, ampak tudi v starem svetu na Angleškem ter Francoskem so se posluževali v posebno zvito izpeljanih zločinah »Big Billa«. Zaslovel je, ko je našel sliko »Vojvodinje iz Devonshire«, ki je bila ukradena iz zbirke Agnew v Londonu od nekega Adama Worth. Pravo detektivsko čudo je bila od »Big Billa« izvedena aretacija Macdonala in bratov Bidvell, ki so oškodovali s spretnimi goljufijami l. 1873 angleško banko. Nadalje je spravil pod ključ razbojniško tolpo v ameriški državi Pennsylvanija, ki je bila nekaj časa strah in trepet daleč naokrog.

Kako so se razširili detektivski posli rodbine Pinkerton, kaže dejstvo, da je zapustil »Big Bill« ob smrti 100 milijonov dolarjev premoženja. Trgovska znamka svetovno znanega Pinkertonevega zavoda je široko odprto oko z geslom: »Mi nikoli ne spimo.«

Motivo po maži z novim besedilom, kakor ga določa novi katekizem, so izšle v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Cena dosedanja.